

Un an de pandemie în HoReCa. Măsuri de sprijin luate în România și în alte țări europene

material de opinie de *Camelia Malahov, Director Taxe Directe, și Anca Preda, Consultant Senior Taxe Directe, Deloitte România*

Sectorul ospitalității (HoReCa), un pilon important al economiei românești, care contribuie cu aproape 5% la produsul intern brut și asigură mai bine de 4% din totalul angajaților cu contract individual de muncă, este unul din domeniile care au fost și continuă să fie puternic afectate de pandemia de COVID-19. Măsurile adoptate de stat în sprijinul acestui sector anul trecut au fost bine-venite, dar experiența altor țări arată cum ar putea fi acestea îmbunătățite.

Ce măsuri a adoptat statul român pentru a ajuta societățile din domeniu?

De la debutul pandemiei, statul român a acordat anumite ajutoare ori facilități fiscale contribuabililor din industria HoReCa, dar în limita spațiului bugetar și în condițiile în care și alte sectoare au avut nevoie de susținere. Prima măsură a vizat scutirea de la plata impozitului specific, un impozit în sumă fixă care nu este influențat de cifra de afaceri, scutire care operează până la finalul primului semestru din anul 2021.

O altă măsură adoptată de stat în 2020 a fost acordarea șomajului tehnic pentru perioada suspendării temporare a contractului individual de muncă, din inițiativa angajatorului, în limita a 75% din salariul mediu brut pe economie (5.429 de lei în 2020) pentru fiecare angajat. Măsura a vizat toate sectoarele afectate, nu doar HoReCa.

Totodată, au fost acordate bonificații la plata impozitului anual și a taxei lunare pe clădiri pentru imobilele folosite în activitatea economică proprie sau închiriate, precum și reduceri de la aceste dări pentru spațiile în care funcționau restaurante și hoteluri.

În prezent, contribuabilii din HoReCa pot accesa schema de ajutor de stat care presupune acordarea de sprijin financiar pentru întreprinderile din turism, structuri de cazare, structuri de alimentație și agenții de turism a căror activitate a fost afectată în contextul pandemiei de COVID-19. Prin această măsură, contribuabilii ar urma să primească o compensație pentru diminuarea cifrei de afaceri în anul 2020, însă sunt obligați să își mențină activitatea pentru 12 luni, respectiv 24 de luni (dacă valoarea grantului depășește 200.000 euro). Această măsură este benefică, dar întârzierea eliberării fondurilor (până la data de 30 iunie 2022) ar putea pune în dificultate și mai mare număr de jucători din această industrie.

Exemplul altor state din Europa

Industria HoReCa a beneficiat de sprijin și în alte state europene, care au adoptat și alte măsuri ce pot constitui sursă de inspirație pentru statul român în această direcție. Spre exemplu, **Austria** a implementat o schemă de ajutor prin care companiile care au înregistrat scăderi drastice ale cifrei de afaceri în perioada pandemiei, comparativ cu anul 2019, își pot acoperi până la 90% din costurile fixe. De asemenea, **Franța** a instituit un fond de solidaritate pentru sprijinirea micilor afaceri, ce constă în acordarea unei sume de bani limitate, scutite de orice fel de impozite și contribuții.

Spania, la rândul său, a adoptat așa-numitul „plan de întărire”, care are ca obiectiv sprijinirea restaurantelor și a barurilor care au suferit din cauza restricțiilor impuse în contextul pandemiei. Printre măsurile prevăzute de acest plan se numără obligarea proprietarilor de clădiri să scadă chiria pentru societățile din HoReCa prin negocierea individuală a contractelor. În cazul în care părțile nu ajung la o înțelegere, proprietarul este obligat să reducă cu 50% chiria pe durata stării de urgență, cu posibilitatea prelungirii acesteia cu încă patru luni de la ridicarea stării de urgență.

Altfel, legislația îi obligă să încheie un moratoriu pentru această perioadă (starea de urgență plus patru luni). În aceste condiții, plățile întârziate pot fi efectuate pe o perioadă de doi ani începând de la expirarea moratoriului. Proprietarii mici individuali care acceptă o reducere a chiriei pentru chiriașii lor în lunile ianuarie, februarie și martie 2021 pot deduce cuantumul reducerii (până la 100% din suma chiriei, dacă este anulată în totalitate) din impozitele datorate.

De asemenea, planul de întărire spaniol prevede și accesul la finanțare prin prelungirea termenului pentru rambursarea împrumuturilor susținute de Institutul de Credit Oficial (ICO) de stat, de la cinci la opt ani, iar perioada de grație s-a mărit de la unu la doi ani. Totodată, ICO a anunțat o nouă serie de garanții de stat, de 90% pentru împrumuturi de 500 de milioane euro pentru întreprinderile mici din sectorul ospitalității. Alte măsuri prevăzute de planul adoptat de Spania includ și amânări la plata impozitelor și asigurărilor sociale.

Ministrul Muncii, Ocupării Forței de Muncă și Economiei Sociale și Solidare din **Luxemburg** a anunțat că afacerile vulnerabile din sectorul ospitalității, managementului evenimentelor și turismului vor primi compensații sub formă de șomaj parțial pentru 50% din orele de muncă, cu condiția ca niciun angajat să nu fie concediat până în iunie 2021. De asemenea, de la începutul anului 2021, întreprinderile din HoReCa pot solicita rambursarea și/sau anularea avansurilor fiscale pentru ultimele două trimestre din 2020 și/sau primele două trimestre din 2021.

În **Marea Britanie**, întreprinderile din sectorul ospitalității au dreptul la o subvenție unică în numerar de până la 25.000 de lire sterline de la consiliul local din zona în care își desfășoară activitatea. Totodată în august 2020, a fost implementată schema de ajutor numită „Mănâncă pentru a ajuta”, menită să sprijine redeschiderea întreprinderilor din industria HoReCa după perioada de blocaj ca urmare a pandemiei, prin care guvernul britanic a oferit o reducere de 50% din costul alimentelor și/sau al băuturilor nealcoolice consumate la întreprinderile participante din întreaga țară.

După mai bine de un an de la debutul pandemiei de COVID-19, incertitudinea continuă să domine această industrie. Pe termen scurt, cel mai important este ca acești contribuabili să poată încasa cât mai repede ajutoarele de care au nevoie; pe termen mediu, este nevoie de predictibilitate în ceea ce privește starea industriei în raport cu pandemia, iar pe termen mai lung trebuie avute în vedere măsuri de relansare pentru acest sector ce poate constitui un motor al economiei în anii care urmează.